



ת"פ 35710/04/18 - מדינת ישראל נגד א.ג. נהריה גן לי שווק בע"מ, ליאון גרינשפן

בית הדין האזורי לעבודה חיפה
ת"פ 35710-04-18 ישראל נ' א.ג. נהריה גן לי שווק
בע"מ ואח'

בפני כבוד השופט אסף הראל
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

1.א.ג. נהריה גן לי שווק בע"מ
2.ליאון גרינשפן

הנאשמים

גזר דין

1. הנאשמת 1 היא חברה פרטית המפעילה בית עסק לממכר ציוד משרדי וצעצועים בנהריה (להלן - **החברה**). הנאשם 2 היה בתקופה הרלוונטית בעלי החברה ומנהל פעיל בה (להלן - **ליאון**). בבית העסק שלוש קומות, ומותקן בו דוכן הרמה המשמש להרמת ציוד בין קומת החנות לקומת הגלריה (להלן - **דוכן ההרמה**). בכתב האישום המתוקן נטען כי ביום 21.1.16 השתמשה עובדת החברה - שהועסקה בתפקיד של מוכרת ומסדרת ציוד (להלן - **העובדת**) - בדוכן ההרמה לצורך שינוע מכונות צעצוע. היא שלחה את ידה השמאלית כדי לתמוך במשחק שלא יכול מדוכן ההרמה, ואז חשה שהאצבע שלה נתפסה בין המשחק לבין דוכן ההרמה. היא הפסיקה את תנועת דוכן ההרמה ונוכחה כי האצבע נפגעה. היא טופלה בקופת חולים וניתנה לה חופשת מחלה בת שבעה ימים.

2. החברה הואשמה בעבירות הבאות: אי מסירה לעובדת של מידע עדכני בדבר הסיכונים הקיימים בעסק בו היא מועסקת ואי מסירת הוראות עדכניות לשימוש, להפעלה ולתחזוקה בטוחים של ציוד ותהליכי עבודה לרבות בקשר לדוכן ההרמה (עבירה על תקנה 2 לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירה מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט - 1999 (להלן - **תקנות הדרכת עובדים**)); אי קיום הדרכה לעובדת בדבר מניעת סיכונים והגנה מפניהם, לרבות בנוגע לסיכונים הנובעים משימוש בדוכן ההרמה (עבירה על תקנה 3(א) לתקנות הדרכת עובדים) והעסקת העובדת מבלי שניתנה לה הדרכה כאמור (עבירה על תקנה 10 לתקנות הדרכת עובדים); ואי מסירה לעובדת של תמצית בכתב של מידע בדבר סיכונים בעבודה בה היא מועסקת, לרבות סיכונים עקב שימוש בדוכן ההרמה (עבירה על תקנה 7(א) לתקנות הדרכת עובדים). ליאון הואשם בכך כי הפר את חובת הפיקוח המוטלת עליו כנושא משרה בחברה, בכך שלא מנע ממנה את ביצוע העבירות בהן הואשמה (עבירה על סעיף 36(ה) לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד -



(1954).

3. במסגרת הסדר טיעון, הודו הנאשמים בעבירות שיוחסו להם, והורשעו בהתאם.

טיעוני הצדדים

4. המאשימה טוענת, בין היתר, כי מדובר בארבעה אירועים שונים ולא באירוע אחד. עוד נטען כי הפגיעה בערך המוגן שנגרמה בשל העבירות - הבטחת סביבה בטוחה לעובדת - הינה חמורה שכן העובדת נפגעה בתאונה עקב השימוש בדוכן ההרמה והתוצאה היה יכולה להיות חמורה יותר; כי יש לייחס חומרה גם לכך שדוכן ההרמה הותקן בבית העסק שנתיים-שלוש לפני התאונה, אך לא נבדק על ידי בודק אחראי; וכי מדובר בעבירות בעלות מניע כלכלי ולכן יש להטיל קנסות שיעשו את העבירות לבלתי כדאיות מבחינה כלכלית. נטען גם כי מתחם הענישה ההולם לכל אחת מהעבירות עומד על קנס כספי בטווח שבין 40% ל- 60% מהקנס המירבי; כי בין השיקולים לקולא יש למנות את היעדרו של עבר פלילי קודם וההודאה של הנאשמים מבלי שהיה שצורך בשמיעת עדויות; וכי בתוך מתחם הענישה יש להשית על כל אחד מהנאשמים קנס בגובה 55% מגובה הקנס המירבי בשל כל אחת מהעבירות.

5. הנאשמים טוענים, בין היתר, כי לא ביקשו לחסוך מבחינה כספית בכל הנוגע לאי מתן הדרכה לעובדים בנוגע להפעלת דוכן ההרמה בבית העסק. נטען כי היחידים שהוסמכו להשתמש בדוכן ההרמה היו ליאון ובנו, וכי נאמר לעובדים בבית העסק - לרבות לעובדת - כי אסור להם להשתמש בדוכן ההרמה. עוד נטען כי לא היה מקום להגיש כתב אישום שכן הליקוי שמצא המפקח תוקן תוך זמן קצר וניתן היה להסתפק במתן התראה; העובדת הגישה את התלונה נגד הנאשמים בשל סכסוך שהיה לה עמם בנוגע לסיום העסקתה בחברה; כי מדובר באירוע אחד; כי יש מקום להבחין בין החברה לבין ליאון, שכן אחריותו של ליאון פחותה מזו של החברה; ואין מקום להשית על הנאשמים עונש כלשהו, שכן נענשו כבר בכך שנדרשו לשאת בעלות באת-כוחם ובשל הצורך להגיע לדיונים בבית הדין. עוד נטען כי מצבו הרפואי של ליאון איננו שפיר וכי מצבם הכלכלי של הנאשמים אינו טוב. בהודעתם מיום 14.9.20 הגישו הנאשמים אסמכתות רפואיות בנוגע למצבו הרפואי של ליאון.

6. לאחר שנתתי דעתי לכלל טענות הצדדים ולראיות שהציגו במסגרת טיעוניהם לעונש, הגעתי למסקנה כי יש להשית על הנאשמים עונש של קנס ומתן התחייבות להימנע מביצוע עבירה, כפי שיפורט להלן.

העבירות בהן הורשעו הנאשמים מהוות אירוע אחד

7. העבירות אותן ביצעו הנאשמים מהוות אירוע אחד ויש לדחות את טענת המאשימה כי מדובר בארבעה אירועים שונים. מספר טעמים למסקנה זו. ראשית, מדובר בעבירות הנוגעות כולן לאותו תחום - אי מתן הדרכה והסברים לעובדת בדבר הסיכון הכרוך בהפעלת דוכן ההרמה. שנית, בין העבירות מתקיים מבחן "הקשר ההדוק". זאת מאחר והעבירות שנעברו היו ביחס להוראות שנועדו להגן על שלומה של העובדת שעבדה בבית העסק. בנסיבות אלו, קביעת מתחם ענישה הולם לכל עבירה נראית מלאכותית. לאור זאת, אני קובע כי מדובר בעבירות שהן בגדר אירוע אחד שמוצדק לקבוע בגינו מתחם ענישה כולל אחד, באופן שייקח בחשבון את שילוב העבירות (סעיף 40ג(א) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן - **החוק**); ע"פ 4910/13 **ג'אבר נ' מדינת ישראל**, פס' 2 לפסק דינו של השופט פוגלמן (29.10.2014); ע"פ (ארצי) 57160-01-14 **מדינת ישראל נ' חדוות הורים בע"מ**, פס' 15-17 (8.11.2014); ע"פ (ארצי) 32385-05-14 **שמש חי אחזקות בע"מ נ' מדינת ישראל**, פס' 24-25 (13.8.2015)).

עמוד 2



הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות

8. על מנת לקבוע מתחם ענישה הולם, יש ראשית לבחון מהם הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו בעקבות מעשיהם ומחדליהם של הנאשמים, ומהי מידת הפגיעה בהם (סעיף 40ג(א) לחוק). דיני הבטיחות בעבודה נועדו לטובתם והגנתם של העובדים. דינים אלו נועדו לספק סביבת עבודה בטוחה; למנוע תאונות בעבודה; ולשמור על חיי ושלמות גופו של כל מי שנמצא במקום העבודה ומבצע את העבודה (ע"א 7130/01 סולל בונה בניין ותשתית בע"מ נ' תנעמי, פ"ד נח 1(1), פס' 9 (2003)). דינים אלו אף נועדו לחסוך את ההשלכות הכלכליות החמורות של תאונות בעבודה לעובד עצמו, למעסיקו וכן למדינה כמי שנושאת במתן טיפול רפואי ושיקום נפגעי עבודה. דיני הבטיחות מטילים על גורמים שונים- ביניהם המעסיק - את האחריות לדאוג שמקום העבודה, ובכלל זה כלי העבודה ואופן ביצוע העבודה, יהיה בטוח; לוודא שכלל העובדים יהיו מודעים להוראות הבטיחות; ולפקח על ביצוע הוראות אלו (דב"ע (ארצי) 3-8/נו-3 מדינת ישראל - החברה לחקלאות בגליל העליון (ח.ח.ג.ע 1988) בע"מ, פד"ע לא 235, פס' 5 (1996)). בשל כך שדיני הבטיחות בעבודה מיועדים בראש ובראשונה לשמור על שלמות גופם וחיהם של מי שמבצעים את העבודה במקום העבודה, ובשים לב לכך כי מדובר בערך חברתי מן המעלה הראשונה, מוגדרות רבות מן העבירות על דיני הבטיחות בעבודה כעבירות מסוג אחריות קפידה (סעיף 22 לחוק; ע"פ (ארצי) 1002/04 רזפול בע"מ נ' מדינת ישראל, פס' 7 (27.3.2006); ע"פ (ארצי) 50155-08-10 חברת השמירה בע"מ נ' מדינת ישראל, פס' 26-28 (6.11.2012)).

9. במחדלם של הנאשמים לפעול בהתאם לדיני הבטיחות בעבודה השונים העמידו את העובדת בסכנה ממשית לפגיעה גופנית שלמרבה הצער התממשה עת שהעובדת נפגעה באצבע. מדובר בעבירה הפוגעת בערך חברתי בסיסי ומוגן, מן המעלה הראשונה. לפגיעה האמורה בערך החברתי המוגן, שנגרמה עקב העבירות בהן הורשעו הנאשמים, לא יכולה להיות הצדקה הטמונה בצורך להגן על אינטרס לגיטימי אחר.

הקנס המירבי

10. מכאן אפנה לבחון מהו שיעור הקנס המירבי שניתן להטיל על הנאשמים, לאור העבירות בהן הורשעו. בהתאם לאמור בתקנה 15 לתקנות הדרכת עובדים וסעיף 61(א) לחוק, עבירה על ההוראות הנקובות בתקנות הדרכת עובדים דינה קנס בגובה 14,400 ש"ח.

מדיניות הענישה הנהוגה

11. במסגרת קביעת מתחם העונש ההולם, יש לבחון גם מהי מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות בתחום הבטיחות בעבודה. עיון בגזרי דין שניתנו בבית הדין הארצי לעבודה והן בבתי הדין האזוריים לעבודה בהתייחס לעבירות מתחום דיני הבטיחות בעבודה מעלה כי טווח הענישה נע בין 25% ל- 50% מגובה הענישה המירבית.

12. כך למשל, בת"פ (אזורי נצ') 4552-02-15 מדינת ישראל-משרד הכלכלה נ' בר ובניו חברה לבניין ופיתוח בע"מ (6.9.2015), הורשעה הנאשמת בעבירות שונות, ובהן: אי הודעת פרטי בניה, בניגוד לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל - 1970 (להלן - הפקודה); אי הודעה על מינוי מנהל עבודה, בניגוד לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות הבניה), התשמ"ח - 1988 (להלן - תקנות עבודות בניה); העדר השגחה על ידי מנהל עבודה, בניגוד לתקנות עבודות הבניה; אי הצגת שלט באתר הבניה, בניגוד לתקנות עבודות הבניה; אי גידור משטחי עבודה ומדרכת מעבר, בניגוד לתקנות עבודות הבניה; ציוד ואביזרי חשמל לא תקינים, בניגוד לתקנות עבודות הבניה; אי אספקת ציוד



מגן, בניגוד לתקנות הבטיחות בעבודה (ציוד מגן אישי), התשנ"ז - 1997; ואי הדרכה, אי מסירת מידע בכתב בדבר סיכונים ואי ניהול פנקס הדרכה, בניגוד לתקנות הדרכת עובדים. הנאשמת הודתה באשמתה בעבירות מושא כתב האישום, ובין הצדדים הושג הסדר טיעון סגור, אשר הוגש לאישור בית הדין האזורי. בית הדין אימץ את הסכמות הצדדים, והשית על הנאשמת קנס בגובה 50,000 ש"ח וכן חייב אותה לחתום על התחייבות ע"ס 60,000 ש"ח לשלוש שנים, שלא לעבור על הוראות הפקודה ותקנות עבודות הבניה. דובר שם על כשמונה אישומים שונים, כשבגין כל אחד מהם ניתן היה להטיל קנס בגובה 14,400 ש"ח ועד ל- 29,200 ש"ח- הכל בהתאם למקור ההוראה, כאשר הקנס שהוטל מבטא ענישה בשיעור של כ- 25% מגובה הקנס המירבי שניתן היה להשית על הנאשמת.

13. כך למשל, בת"פ (אזורי ב"ש) 21828-05-14 **מדינת ישראל נ' א.פ. פורמיקה סנטר (1998) בע"מ** (26.7.2015) (להלן - **ענין פורמיקה סנטר**) הורשעה הנאשמת בגין אי גידור לבטח של חלק מסוכן של המכונה, עבירה על הפקודה; אי מסירת מידע בכתב, עבירה על תקנות הדרכת עובדים; ובגין אי ניהול פנקס הדרכה, עבירה על תקנות הדרכת עובדים. הנאשם הורשע - בגין אחריות מנהל, שותף או פקיד אחראי- בעבירה על הפקודה; אי מסירת תמצית מידע בכתב, עבירה על תקנות הדרכת עובדים; ובאי ניהול פנקס הדרכה, עבירה על תקנות הדרכת עובדים. בעניין שם, הורשעו הנאשמים בהתאם להודאתם, והצדדים הגיעו להסדר טיעון סגור לפיו יוטלו על הנאשמים קנסות בשיעור של 30% מהקנס המירבי. בית הדין האזורי קיבל את הסדר הטיעון, והשית על הנאשמת קנס בגובה 34,800 ש"ח (מתוך קנס מירבי של 115,400 ש"ח) ועל הנאשם קנס בסך 17,400 ש"ח (מתוך קנס מירבי של 58,000 ש"ח). עוד חוייבו הנאשמים לחתום על התחייבות לשלוש שנים לפיה אם יעברו עבירה על הפקודה או על תקנות הדרכת עובדים, יושת עליהם קנס בסך 29,200 ש"ח בגין כל עבירה על הפקודה וקנס בסך 14,400 ש"ח בגין כל עבירה על התקנות.

14. כך למשל, בת"פ (אזורי חיפה) 19432-07-15 **מדינת ישראל נ' עדן לבונה - בנין השקעות ויזום (2000) בע"מ ואח' (12.1.17)**, הנאשמים - החברה ומנהליה - הורשעו בארבעה אישומים שעניינם עבירות לפי הפקודה ולפי תקנות הדרכת עובדים. במסגרת האישום הראשון הורשעו הנאשמים ב- 15 עבירות; במסגרת האישום השני הורשעו הנאשמים בשתי עבירות; במסגרת האישום השלישי הורשעו הנאשמים ב- 11 עבירות; ובמסגרת האישום הרביעי הורשעו בשתי עבירות של הפרת צו בטיחות שניתן לפי סעיף 6 לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, תשי"ד - 1954. בית הדין פסק כי העבירות אותן ביצעו הנאשמים מהוות אירוע אחד. בנוגע לחברה, בית הדין העמיד את מתחם הענישה על קנס כספי בטווח שבין 128,500 ש"ח לבין 386,000 ש"ח. הרף העליון של המתחם הזה עומד על 50% מהקנס המרבי והרף התחתון על שיעור של שליש מהרף העליון של המתחם. בנוגע לנאשם, בית הדין העמיד את מתחם הענישה על קנס כספי בטווח שבין 64,200 ש"ח לבין 193,000 ש"ח. היינו, הרף העליון של המתחם עמד על קנס כספי בגובה 25% מהקנס המרבי והרף התחתון עמד על שיעור של שליש מהרף העליון. לאחר שקבע בית הדין את טווח הענישה ההולם את העבירות בהן הורשעו הנאשמים, השית על החברה קנס כספי בגובה 265,100 ש"ח וכן חייבה לחתום על התחייבות להימנע מביצוע עבירות בהן הורשעה בגובה 70,000 ש"ח; ועל הנאשם השית קנס בגובה 89,300 ש"ח וכן חייבו לחתום על התחייבות להימנע מביצוע עבירות בהן הורשע בגובה 40,000 ש"ח. ראוי לציין, כי הקנס שהושת על החברה בכל אישום שיקף טווח של 30% - 40% מהקנס המרבי.

15. כאשר לפסיקת בית הדין הארצי לעבודה, ניתן להפנות לענין שנדון בדב"ע (ארצי) נ/3-8 **מדינת ישראל נ' החברה לחקלאות בגליל העליון (ח.ח.ג.ע 1988) בע"מ**, פד"ע לא 235 (1996), שם הורשעה המשיבה, בהתאם להודאתה, בעבירה על פי סעיפים 219(א)(ב), 222 ו- 225 לפקודה ובעבירה על תקנות 9 ו- 15 לתקנות הבטיחות בעבודה (בטיחות במכונות חקלאיות), התשמ"ח - 1988. במקרה שנדון שם, בשים לב לכך שמדובר היה בעבירה חוזרת, הטיל בית הדין הארצי קנס בשיעור 35% מהקנס המרבי. כמו כן, ניתן להפנות גם לפסק הדין שניתן



בענין ע"פ (ארצי) 53735-06-16 **גרינברג נ' מדינת ישראל** (14.9.2018) (להלן - **ענין גרינברג**). בענין גרינברג נקבע אמנם כי מתחם הענישה ההולם עומד על טווח של 45%-75% מגובה הקנס המרבי, אולם אין להתעלם מהנסיבות של המקרה שם, בהן נפגעה עובדת פגיעה גופנית קשה. לא זהו המקרה כאן, שבו אמנם ארעה תאונה לעובדת, אולם לא נטען כי נגרמה לה פגיעה קשה. מקרה נוסף נדון בע"פ (ארצי) 49519-05-19 **בוחבוט י.א. בע"מ - מדינת ישראל**, (12.1.20), ערעור על הכרעת הדין וגזר דין של בית הדין האזורי אשר הרשיע חברה ואת מנהלה בעבירות שונות לפי תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות הציבור והעובדים באבק מזיק), התשמ"ד - 1984 ולפי הפקודה. החברה ומנהלה הורשעו בעבירות של העדר בדיקות סביבתיות תעסוקתיות תקופתיות של ריכוז האבק באתר העבודה בתכיפות של אחת ל-6 חודשים לפחות; העסקה של אדם כעובד חשוף לאבק מזיק מבלי שעבר בדיקה רפואית חוזרת בידי רופא מורשה שיקבע את המשך התאמתו לעבוד בעבודה בחשיפה לאבק מזיק; העדר בדיקה של מכונת הרמה על כל חלקיה ביסודיות לפחות אחת לארבעה עשר חודשים על ידי בודק מוסמך; והעדר בדיקה של קולט אויר אחת לעשרים וששה חודשים. בנוסף לארבע העבירות בהן הורשעה החברה, המנהל הורשע גם בעבירה של אי קיום שני צווי שיפור בהתאם לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, תשי"ד-1954. בנסיבות המקרה שם, נגרם נזק בפועל למנהל ולאחיו שעבד אתו אשר נפגעו מהעבודה באבק מזיק וחלו במחלת ריאות קשה. בית הדין הארצי ראה לנכון כי יש לקבל את הערעור על גזר הדין, וזאת בשל הנסיבות המיוחדות והחריגות הקשורות בביצוע העבירות - המצב הכלכלי הקשה של החברה; הנזק שנגרם למנהל עצמו ולאחיו, מחלת הסיליקוזיס; העובדה כי מדובר בעסק משפחתי קטן; וכי קיים קושי להניח כי בבסיס התנהלות המערערים עמדו אינטרסים כלכליים או ניצול לרעה של כוח או מעמד. בית הדין הארצי קבע כי מתחם הענישה ההולם לכל אחת מארבע העבירות בהן הורשעו החברה והמנהל נע בין 25% ל-50% מגובה הקנס המרבי. בנוסף, לענין העבירות של אי קיום שני צווי השיפור אשר עולות לכדי אירוע אחד, מתחם הענישה נע בין 30% ל-60%. בית הדין הארצי בחר לתת משקל לגורמים הבאים בתוך מתחם הענישה - גילו המבוגר של המנהל, מצבו הבריאותי הרעוע, העדר עבר פלילי, ומצבו הכלכלי. בית הדין הארצי גזר על המערערים קנסות ברף התחתון של מתחמי הענישה, קרי 30% מגובה הקנס המרבי בגין אי צווי השיפור ו- 25% בגין כל אחת מארבע העבירות. הקנס שהוטל על החברה הועמד על סך 14,400 ש"ח והקנס שהוטל על המנהל הועמד על סך של 29,400 ש"ח.

הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות

16. מכאן אפנה לבחון את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות במקרה דנן. אלו מנויות בסעיף 40ט לחוק. על הנזק שנגרם מביצוע העבירות כבר עמדתי לעיל. כאמור, מטרתם של דיני הבטיחות בעבודה הינה שמירה על בטחונם ושלומו של העובדים בבית העסק מפני סיכונים העשויים להתרחש בו. העובדה שהעובדת נפגעה, מהווה שיקול לחומרה המצדיק להעניש את הנאשמים על העבירות שבוצעו, אשר סיכנו את שלמות גופה של העובדת. יש לדחות את טענת המאשימה הנוגעת לכך ששיקול לחומרה טמון גם בכך שמתקן ההרמה לא נבדק במשך תקופה - עובר לתאונה - על ידי בודק מוסמך. טענות עובדתיות אלו אינן חלק מכתב האישום והן לא הוכחו בפני בית הדין. בנוסף, יש קושי להניח כי בבסיס התנהלות הנאשמים עמד רצון לחסוך בכספים על חשבון בטיחות העובדת. זאת מאחר ויש לזכור כי מדובר בחנות לממכר ציוד משרדי ולא במקום עובדה אשר מטיבו הוא מסוכן ודורש נקיטת אמצעי בטיחות שעלותם הכספית המצטברת יכולה להיות גבוהה. לא שוכנעתי כי מתן הדרכה או הסברים לעובדת בדבר הסכנות הכרוכות בשימוש בדוכן ההרמה היו כרוכים בעלות כספית כזו שהביאה את הנאשמים לבצע את העבירות רק כדי לחסוך את ההוצאה הכספית האמורה.

17. נסיבות הקשורות בביצוע העבירות המצדיקות הקלה בעונשם של הנאשמים, מצויות בכך כי לא נטען שלעובדת נגרמה פגיעה קשה באצבע, ותעיד על כך שחופשת המחלה נמשכה שבעה ימים ולא מעבר לכך; לא נטען כי



בבית העסק ארעו בעבר אירועים שסיכנו את העובדים בו, ובפרט לא ביחס לדוכן ההרמה; ואין טענה כי ניתנה לנאשמים התראה כלשהי או צו בטיחות שלא בוצעו ותוקנו. לכך יש להוסיף כי ענין לנו בבית עסק העוסק במכירת ציוד משרדי וצעצועים. מטיבו של בית עסק זה, אין לומר כי מדובר במקום עבודה המאופיין בסיכונים לשלמות הגוף המובנים בו. לא הוכח כי פרט לדוכן ההרמה קיימים בבית העסק תהליכי עבודה אחרים המסכנים את שלמות הגוף. מכאן, שלא התגלתה כאן התנהגות עבריינית המזלזלת בצורה בוטה בדיני הבטיחות בבית העסק.

18. על החברה - כמעסיקתה של העובדת - מוטלת, מבין החברה וליאון, האחריות העיקרית לביצוע העבירות בהן הורשעו החברה והנאשם. היא זו שהפיקה את התועלת הכלכלית מאי נקיטת אמצעי הבטיחות בבית העסק. היא זו שהאחריות מוטלת עליה בהתאם לדיני הבטיחות. היא זו שעובדיה מצפים ממנה כי תדאג לשלומם בעת ביצוע העבודה. באשר לחלקו היחסי של ליאון בביצוע העבירות, יש ליתן את הדעת כי כמי ששימש בעליה ומנהלה של החברה, היה לליאון תפקיד חשוב בחברה. חרף זאת, אין לשכוח כי בעלת בית העסק והמעסיקה היתה החברה. א.ג. נהריה גן לי שיווק בע"מ היא תאגיד, אשר לעולם יפעל באמצעות פעולותיהם של אנשים בשר ודם. בשל כך אין אותם אנשים בשר ודם הופכים להיות התאגיד עצמו. אין זהות בין ליאון - למרות היותו מנהלה ובעליה של החברה - לבין החברה. משכך, חלקו היחסי של ליאון בביצוע העבירות נופל מזה של החברה ואין לקבל את טענת המאשימה כי יש להשית על כל אחד מהם עונש זהה.

מצבם הכלכלי של הנאשמים

19. מאחר ועסקינן במתחם ענישה שעניינו קנס כספי, יש ליתן את הדעת - במסגרת השיקולים לקביעת מתחם הענישה ההולם - למצבם הכלכלי של הנאשמים (סעיף 40 לחוק). הנאשמים לא הציגו ולו בדל של ראיה בנוגע למצבם הכלכלי, על אף שניתנה להם הזדמנות לעשות זאת. חרף זאת, יש לזכור כי ענין לנו בבית עסק לממכר ציוד משרדי. בשל המשבר הכלכלי שפקד את המדינה עקב נגיף הקורונה החדש, ובפתחו של סגר שני כלל ארצי, לא ניתן לשלול כי נגרמו לנאשמים נזקים כלכליים. אף כי נזקים כאלה יש להוכיח, עדיין יהיה מקום להביא בחשבון בקביעת מתחם הענישה את ההשפעה הכלכלית המצמצמת שיש למשבר נגיף הקורונה החדש על המשק.

מתחם הענישה ההולם

20. אף כי מדובר בארבע עבירות בהן הורשעו הנאשמים, אין לומר כי מתחם הענישה יקבע בצורה אוטומטית על ידי הכפלת הקנס הקבוע בחוק בארבע (ע"פ (ארצי) 12606-04-19 ל.מ. שירותי כח אדם (צפון) בע"מ נ' מדינת ישראל, פס' 5-6 (16.2.20)). במיוחד כך עת עסקינן בארבע עבירות הנוגעות למחדל נקודתי אחד - הימנעות ממתן הסבר לעובדת על הסיכון הכרוך בדוכן ההרמה.

21. לאחר שנתתי דעתי לכל אלה, אני קובע כי בנוגע לחברה, מתחם הענישה ההולם את האירוע עומד על קנס כספי בטווח שבין 8,500 ש"ח ובין 17,000 ש"ח. מתחם הענישה ההולם שלו עתרה המאשימה נראה בנסיבות המקרה בלתי מידתי עת שהוא מבוסס על טענה בדבר קיומם של ארבעה אירועים שונים.

22. באשר לליאון קבעתי כבר כי אין להשוות את מקרהו לזה של החברה. חלקו באירוע כמנהל ובעלים של התאגיד מצומצם יותר משל התאגיד עצמו (באשר לרף ענישה מופחת המוטל על נושא משרה בהשוואה לרף הענישה המוטל על תאגיד, ראו ענין פורמיקה סנטר; השוו: סעיף 5 לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991). אני מעמיד את מתחם



הענישה לגביו על כמחצית ממתחם הענישה כפי שנקבע לגבי החברה. מתחם הענישה לגבי ליאון יעמוד, איפוא, על טווח שבין 4,000 ש"ח לבין 8,000 ש"ח.

העונש שיש להשית על הנאשמים

23. מכאן לגזירת עונשם של הנאשמים (סעיף 40 לא לחוק העונשין). בשלב זה, יש לתת את הדעת לנסיבות

שאינן קשורות לביצוע העבירות. כאן יש ליתן את הדעת כי הנאשמים נטלו אחריות על מעשיהם והודו בהם מבלי שהיה צורך לשמוע עדים, ובכך חסכו זמן שיפוטי; אין להם עבר פלילי; ואין טענה כי לא שיתפו פעולה עם רשויות החוק.

24. לאחר שנתתי את דעתי לכל אלה, אני משית על החברה קנס כספי בגובה 11,000 ש"ח.

25. קנס זה ישולם על ידי החברה ב- 10 תשלומים שווים וחודשיים, הראשון בהם לא יאוחר מיום 1.12.20.

כמו כן תחתום החברה, באמצעות ליאון, על התחייבות - כאמור בסעיף 72 לחוק - להימנע במשך שלוש שנים מביצוע עבירה על תקנות 2, 3(א), 7(א) ו- 10(א) לתקנות הדרכת עובדים. גובה ההתחייבות יהיה 6,000 ש"ח. החברה תחתום על התחייבות זו במזכירות בית הדין עד יום 1.12.20 שאם לא כן ניתן יהיה לעצור את ליאון ולהביאו בפני שופט לשם מתן התחייבות זו בשם החברה.

26. אני משית על ליאון קנס כספי בגובה 4,000 ש"ח.

27. קנס זה ישולם על ידי ליאון ב- 10 תשלומים שווים וחודשיים, הראשון בהם לא יאוחר מיום 1.12.20. כמו

כן יחתום ליאון על התחייבות - כאמור בסעיף 72 לחוק - להימנע במשך שלוש שנים מביצוע עבירה על תקנות 2, 3(א), 7(א) ו- 10(א) לתקנות הדרכת עובדים. גובה ההתחייבות יהיה 3,000 ש"ח. ליאון יחתום על התחייבות זו במזכירות בית הדין עד יום 1.12.20 שאם לא כן ניתן יהיה לעצרו ולהביאו בפני שופט לשם מתן התחייבות זו.

28. לצדדים מוקנית, תוך 45 ימים מעת שיומצא להם גזר דין זה, זכות לערער על פסק הדין בפני בית הדין

הארצי לעבודה בירושלים.

המזכירות תמציא העתק מגזר הדין לבאי כח הצדדים.

ניתן היום, כ"ה אלול תש"פ, 14 ספטמבר 2020, בהעדר הצדדים.